

27/1995. (VII. 25.) NM rendelet a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásról

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 58. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1) Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás nyújtására a foglalkozás-egészségügyi szolgálat (a továbbiakban: szolgálat) jogosult.

(2) A szolgálat

a) foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást nyújtó szolgálat,

b) foglalkozás-egészségügyi központ,

c) foglalkozás-egészségügyi szakellátási szolgáltatást nyújtó szolgálat formájában működhet.

(3) A szolgálat

a) foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást nyújtó szolgálatként a 4. § szerinti feladatokat látja el;

b) foglalkozás-egészségügyi központként az a) pontban foglaltakon túl munkahigiénés és

ba) pszichológiai, és/vagy

bb) ergonómiai, és/vagy

bc) toxikológiai, és/vagy

bd) munkabiztonsági

szolgáltatást nyújt;

c) foglalkozás-egészségügyi szakellátási szolgáltatást nyújtó szolgálatként az 5. § szerinti feladatokat látja el. A foglalkozás-egészségügyi szakellátás alapszolgáltatást is nyújthat, ha a külön jogszabályban foglalt szakmai minimumfeltételeknek megfelel.

(4)

2. § (1) Foglalkozás-egészségügyi szolgálat működtetésére jogosult minden természetes és jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, amennyiben az ehhez szükséges feltételeknek megfelel.

(2) Foglalkozás-egészségügyi magángyakorlatot folytató orvos csak alapszolgáltatást nyújt.

3. § (1) A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás keretében orvosi tevékenységet csak

a) foglalkozás-orvostan szakorvos, vagy

b) üzemorvostan szakorvosi szakképesítéssel rendelkező szakorvos folytathat.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül foglalkozás-egészségügyi alapellátási tevékenységet végezhet - a szakképesítés megszerzéséhez külön jogszabályban előírt ideig - a foglalkozás-orvostan vagy üzemorvostan (a továbbiakban együtt: foglalkozás-orvostan) szakorvosjelölt, aki foglalkozás-orvostan szakorvos felügyelete mellett a heti törvényes munkaidő felét elérő munkaidőben dolgozik.

(3) A foglalkozás-orvostan szakorvos akkor láthatja el foglalkozás-orvostan szakorvosjelölt felügyeletét, ha legalább tízéves foglalkozás-orvostan szakorvosi gyakorlattal rendelkezik. Foglalkozás-orvostan szakorvos egyidejűleg legfeljebb három foglalkozás-orvostan szakorvosjelölt felügyeletét láthatja el.

(4) A szolgálat a feladatainak ellátásához ápolót vesz igénybe. Foglalkozás-egészségügyi ápolói feladatokat ápoló (a képzés OKJ száma: 54 723 01 0000 00 00), diplomás ápoló, üzemi ápoló/foglalkozás-egészségügyi szakápoló láthat el.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott képesítési előírás alól mentesül az az ápoló, aki általános ápolói, illetve általános asszisztensi végzettséggel rendelkezik, teljes munkaidőben foglalkozás-egészségügyi rendelésen dolgozik, és a munkavégzésre irányuló szerződésben kötelezettséget vállal arra, hogy a foglalkozás-egészségügyi szakápolói szakképesítést az alkalmazás időpontjától számított két éven belül, illetve a diplomás ápolói szakképesítést az alkalmazás időpontjától számított hat éven belül megszerzi.

4. § (1) A szolgálat az alapszolgáltatás keretében végzi

a) a külön jogszabályban meghatározott munkaköri alkalmassági vizsgálatokat, és kezdeményezi az ehhez szükséges szakorvosi vizsgálatokat;

b) külön jogszabályban meghatározottak szerint a foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek bejelentését, kivizsgálását;

c) a munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásainak írásban dokumentált vizsgálatát a szerződésben - a helyi körülmények figyelembevételével - meghatározott gyakorisággal, vagy változás bekövetkezésekor soron kívül;

d) külön jogszabályban meghatározottak szerint az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos tanácsadást;

e) külön jogszabályban előírtak szerint a munkahelyek kémiai biztonságát érintő feladatokat;

f) a munkavállalók munkakörülményeivel kapcsolatos, egészséget, biztonságot érintő kérdésekkel összefüggő felvilágosítást;

g) külön jogszabályban előírtak szerint a munkakörhöz kötött védőoltásokkal kapcsolatos feladatokat;

h) a krónikus megbetegedésben szenvedő munkavállalók megelőző gondozását;
i) külön jogszabályban meghatározottak szerint az 1. és 2. alkalmassági csoportba tartozó közúti járművezetők egészségi alkalmassági vizsgálatát;

j) a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló jogszabályban meghatározott esetekben a foglalkoztathatóság szakvéleményezését.

(2) A szolgálat közreműködik

a) az Mvt. 58. §-ában felsorolt munkáltatói feladatok ellátásában, különösen

aa) a munkahelyi veszélyforrások feltárásában,

ab) munka-egészségügyi, -fiziológiai, -ergonómiai, -higiénés feladatok megoldásában,

ac) a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeinek biztosításában, a sürgős orvosi ellátás megszervezésében, az elsősegélynyújtók szakmai felkészítésében;

b) a foglalkozási rehabilitációban;

c) a munkáltató katasztrófaelőző, -elhárító, -felszámoló és az előidézett károsodások rehabilitációs tervének kidolgozásában.

(3) A szolgálat az Egészségbiztosítási Alap terhére igénybe veheti a mentőszolgálatot, a szolgálat orvosa járóbeteg-szakellátást nyújtó szakrendelésekre, illetve háziorvosi ellátásra utalhatja a társadalombiztosítási jogviszonnyal rendelkező munkavállalót, speciális kórházi ellátást igénylő foglalkozási megbetegedés vagy annak gyanúja esetén pedig - sürgősséggel vagy előzetes helybiztosítás útján - a munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi szerv fekvőbetegosztályára utalhatja a beteget.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltak nem érintik a munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés megvalósításáért az Mvt.-ben meghatározott felelősségét.

5. § (1) A foglalkozás-egészségügyi szakellátás feladatai a székhelye szerinti megyében (fővárosban):

a) a munkaköri alkalmasság másodfokon történő elbírálására;

b) a kézilőfegyverek, lőszeres, gáz- és riasztófegyverek megszerzésével és tartásával kapcsolatos egészségi alkalmasság másodfokon történő elbírálása;

c) álláskeresők beiskolázás előtti és munkaközvetítés előkészítése keretében történő szakmai alkalmassági vizsgálata;

d) közhasznú munka előkészítése érdekében az álláskereső munkaköri alkalmassági vizsgálata;

e) szakellátás nyújtása foglalkozási megbetegedéssel vagy annak gyanújával beutaltak számára;

f) a szakképzést folytató intézmények tanulóinak és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak külön jogszabály szerinti szakmai alkalmassági vizsgálata;

g) a megváltozott munkaképességű álláskeresők, valamint munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló jogszabályban meghatározott esetekben az egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállalók foglalkoztathatóságának szakvéleményezése;

h) az egyéni és társas egészségügyi vállalkozók egészségügyi tevékenységre való alkalmasságának külön jogszabályban előírtak szerint történő elbírálása.

(2) A foglalkozás-egészségügyi szakellátás, ha

a) közlekedési feltételek ezt indokolják, és

b) az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat megyei intézetét erről megelőzőleg tájékoztatta, és

c) az érintett munkaügyi központ ezt kezdeményezi,

más megyei munkaügyi központja munkaügyi kirendeltségéhez tartozó településen lakó, az (1) bekezdés szerinti vizsgálatra küldött álláskereső ellátására is köthet szerződést, nem a székhelye szerinti megyében (fővárosban) lévő munkaügyi központtal.

5/A. §

6. § A foglalkozás-egészségügyi központ felszerelése a foglalkozás-egészségügyi alapellátás külön jogszabály szerinti tárgyi és gép-műszer minimumfeltételeinek megfelelő felszerelésen túl

a) munkahigiénikus, toxikológus foglalkoztatása esetén a műszerpark a munkakörnyezet műszeres vizsgálatához szükséges direkt kijelzésű készülékekkel és/vagy direkt leolvasású eszközökkel,

b) munkapszichológus, ergonómiai, illetve egyéb (fizioterapeuta, munkavédelmi) szakképesítéssel rendelkező szakember foglalkoztatása esetén az e szakmákban szokásos módszertani segédletekkel, műszerekkel, felszerelésekkel a tevékenység függvényében egészítendő ki.

Értelmező rendelkezések

7. § E rendelet alkalmazásában

1. foglalkozás-egészségügyi szolgálat: olyan, elsősorban preventív szolgálatot jelent, amelynek feladata egyrészt a munkahelyi megterhelés (fizikai, szellemi, lelki) és a munkakörnyezeti kóroki tényezők (fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális, ergonómiai) felkutatása, folyamatos ellenőrzése; másrészt javaslattevél

ezek egészséget nem károsító szinten tartásának módszereire; harmadrészt a munka adaptálása a munkavállalók képességeihez testi, szellemi és lelki egészségi állapotuknak megfelelően; negyedrészt a munkavállalók egészségének ellenőrzése munkájukkal kapcsolatban;

2. *foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás*: a foglalkozás-egészségügyi szolgálat által végzett egészségügyi szolgáltató tevékenység;

3. *foglalkozás-egészségügyi központ*: a foglalkozás-egészségügyi szolgálat multidiszciplináris jellegét megjelenítő szervezeti forma. A központ személyzetének összetételét az ellátandó feladatok természete határozza meg. A foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat személyzete mellett elsősorban munkahigiénikus, munkapszichológus, ergonómiai szakember (mérnök, pszichológus, e területre specializálódott szakorvos) foglalkoztatása lehet indokolt;

4. *egészségkárosító kockázat*: valamely munkakörnyezetből, munkavégzésből származó egészségkárosodás bekövetkezésének valószínűsége;

5. *foglalkozás-egészségi osztály*: a tevékenységek egészségkárosító kockázatok alapján történő besorolása;

6. *munkahigiéné*: a munkakörnyezeti egészségi veszélyek előrelátásának, felismerésének, értékelésének és kezelésének tudománya, melynek célja a munkát végzők egészségének és jól-létének védelme, általában a közösség megóvása;

7. *munkahigiénés vizsgálatok*: a munkakörnyezetben lévő kóroki (fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai, pszichoszociális) tényezők feltárására, szintjének, továbbá a végzett munkából és a munkakörnyezet hatásaiból adódó megterhelés mennyiségi meghatározására alkalmas eljárások; továbbá olyan vizsgálatok, amelyek eredményeként javaslat tehető a munkából és a munkakörnyezetből származó egészségkárosító kockázatok kezelésére (csökkentésére);

8. *szakképzést folytató intézmény*: a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 2. §-ának hatálya alá tartozó intézmény.

8. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba; ezzel egyidejűleg az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény gyógyító-megelőző ellátásra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 15/1972. (VIII. 5.) EüM rendelet 12-16. §-a, valamint az üzemi egészségügyi ellátásról szóló 22/1979. (Eü. K. 15.) EüM utasítás a hatályát veszti.

1. számú melléklet a 27/1995. (VII. 25.) NM rendelethez

2. számú melléklet a 27/1995. (VII. 25.) NM rendelethez